

1911-05-18

AFSENDER

Fritz Syberg

MODTAGER

Else Jensen, Johannes Jensen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Dateringen fremgår af brevet

Generel kommentar:

Den vedlagte artikel var trykt med illustrationer i Gads Danske Magasin 1910-1911 s. 489-502. Det vides ikke, om Fritz Sybergs artikel blev optaget i Politiken.

Franz Syberg (Trylle) led livet igennem af astma og bronkitis.

Maleren Kristian Zahrtmann boede halvdelen af året i Civita d'Antino, Italien.

Maleren Carl Vilhelm Balthard (1812-1893) søgte et professorat på Kunstakademiet og en inspektørstilling ved Galleriet (nu Statens Museum for Kunst), og da han fik afslag på begge, offentliggjorde han i 1873 kampskriftet "Om vore Kunstforhold". Han regnedes i samtiden for polemisk, og det er formodentlig derfor, Fritz Syberg bringer ham på banen i forbindelse med Harald Slott-Møllers udfald mod Fynbomalerne.

Afsendersted:

Pisa

Omtalte personer:

Carl Balthard

- Bramsen

Poul S. Christiansen

Vilhelm Hammershøi

Peter Hansen

Carl Hartmann

Johannes Larsen

Karl Madsen

Kristian Møhl

Laurits Ring

Peter Rostrup Bøyesen

Karl Schou

Henrik Schouboe

Harald Slott-Møller

Franz Syberg
Kristian Zahrtmann

Arkivplacering:
Det Kongelige Bibliotek

DOKUMENTINDHOLD

1. I brevet fortæller Fritz Syberg om en artikel, hvori Harald Slott-Møller sviner Fynbomalerne m.fl. til. Syberg skriver også, at Trylle (Franz) er syg af bronkitis, at familien skal med Zahrtmann til Lucca, og at han maler på syv akvareller.

Anden del af brevet er et udkast til en artikel til Politiken. Der er tale om et svar til Slott-Møller, og Syberg ønsker, at Johannes og Else Jensen skal læse teksten og vurdere, om den skal gives videre til avisen.

2. Harald Slott-Møllers artikel Sandheden Hele Sandheden og intet andet end Sandheden

TRANSSKRIFTION

Pisa 18 Maj 1911

Via San Lorenzo 16.

Kære Joh. V. og Else.

Det er måske Synd at sende Dig indlagte, som jeg har nedskrevet i Huj og Hast. Jeg har fået tilsendt indlagte "Sandhed" af Slott-Møller. Jeg har nu i fem År håbet på at han [ordet "han" indsat over linjen] skulde blive træt af at forfølge os når vi tav fuldstændig, men det lader til at han er utrættelig. Så synes jeg at man er nød til at lade høre fra sig. Jeg sender "Sandheden" med jer at [ordet "at" overstreget, over linjen er indsat ordet "om"] Du muligt [ordet "muligt" indsat over linjen] kan se hvad det er for et Organ den er optrykt i. Dette er vist kun et Korrekturaftryk. Jeg har fået Hovedpine af at skrive

Al det forbandede Sludder så det bliver et kedeligt Brev I får denne Gang. Min Mening er om I vil læse det igennem og dersom I mener det er Umagen værd sende det ind til Politiken. Synes I enten at Sdl. ikke er Ulejligheden værd eller at det jeg har skrevet ikke duer så skal I intet foretage Jer med mit Produkt. De bedste Hilsener fra os alle her.

Trylle er ikke rigtig rask hans Bronchitis plager ham. Vi andre har det godt.

På Søndag skal vi en Tur til Lucca med Zahrtmann. Jeg har 7 store Aquareller i Gang hvoriblandt tre med Sa [bogstaverne overstreget] Sandgraverfartøjer på Arnoen.

Tusind Hilsener Eders

[Følgende skrevet på bagsiden af arket; lodret:] Jeg kan ikke finde på en Titel til min Artikel

[Slut]

[Næste ark]

I Bladartiklen, som fingerer at være Kunstkritik, har M ["M" overstreget] Slott-Møller gentagne Gange overfaldet undertegnede og andre Malere af

den såkaldte "fynske Skole". Jeg ønsker ikke at indlede en Diskussion, men vil blot bede om Lov til, som et Slags Selvforsvar, at udtale min Mening om de Malere, S.M. har angrebet og

2

om denne Herre selv.

Johannes Larsen, som S.M. stiller sig betinget nådig imod en [ordet "en" overstreget] er den nulevende [ordet "nulevende" indsat over linjen] danske Maler, der står mit Hjærte nærmest, hans Kunst den jeg bedst forstår. Jeg holder ikke af Rangforordning i Kunsten. Al god Kunst er berettiget. En for ivrig Spekuleren over, hvilken g ["g" overstreget] Kunstner man rettest tør kalde den første er snarere et Tegn på Goldhed end på

3

Kunstglæde. Tvunget af Omstændighederne, skal jeg dog undtagelsesvis ikke vægre mig ved at udtale, at den danske Maler jeg giver Førsteprisen i den Generation, hvortil jeg selv hører, er Paul Christiansen. Jeg anser hans Arbejder for det værdifuldeste, der er fremkommet i dansk kunst siden Hammershøj og Ring. Er [ordet "Er" overstreget] Er det tydeligt?

4

Når Talen er om Peter Hansen og Karl Schou, vil jeg gribe Lejligheden til at beklage, at ikke en Rigmand eller entreprenant Kunsthandler i Tide har grebet Lejligheden til for en billig Penge at lave en instruktiv og værdifuld Kunstsamling. Foruden de allerede nævnte Malere findes der andre f. Ex. Hartmann og Schouboe.

5

Dr. Bramsen har vist sin Samtid en Velgerning ved at holde Hammershøjs Kunst samlet. En anden Mæcen har lavet en udmærket (ordet "udmærket" indsat over linjen] Samling ved Tid efter anden at købe, mest Skizzer og Småbilleder, en Samling der går i den af mig antydede Retning., og flere andre ["og flere andre" overstreget] Men Størsteparten af disse Maleres Arbejder er for længe siden spredte. Vore offentlige Samlingers Hoveddyd, at købe

6

bagud, vil med Tiden kunne finde Anvendelse her.

Lad mig dernæst feje for min egen Dør. Kunsten har for mig været et Pengespørgsmål, om end i negativ Forstand. Det lyder ikke godt, det er uideelt og passende for en "Bondemaler": Først fem År i Malerlære uden Løn og et Hjemms Støtte. Dernæst 10 År Elev af tekniske Skole i Kbhvn. Akademiet og Zahrtmann.

7

I de 10 År levede jeg af ingenting. Derf ["Derf" overstreget] Derefter kommer 16 År, hvor mine Arbejder bragte mig i Kunstvenners Gunst, så jeg ved stor Økonomi og altid i Gæld kunde leve på Landet. I Februar 1910 lavede jeg en Udstilling af Størsteparten af mine Arbejder. Den gjorde en uanet Lykke og indbragte si ["si" overstreget] sin Ophavsmand 15000 Kr. netto. Siden da

8

har jeg været på den grønne Gren. Mine personlige Fornemmelser over for mit Arbejde er af den Art, at jeg vilde have holdt ud og arbejdet videre, selv om mine Vilkår havde været værre. Jeg har i mit Arbejde fundet Afløb for at de to stærkeste Drifter i mig, min Frihedstrang og min Arbejdstrang, og end ikke Hr. Slott-Møller vil kunne lægge mig nogen Hindring i Vejen.

9

Om man vil unde mig Kunstner navn er en sag der vedkommer andre og ikke mig. Basta!

Jeg kommer nu til S.M. selv. Hans Kunst har jeg ikke mange Ord at spille på. Hans Arbejder fra de sidste 14-15 År har på en uhyggelig Måde blottet Skavankerne ved hans Begynderarder (som der knyttedes Håb til). Den Udstilling, han afholdt for nogle År

10

siden, var en Udlevering. Den viste hans Lærreders gabende tomhed. At en Mand går tilgrun ["tilgrun" overstreget] tilgrunde som kunstner er imidlertid ingen Grund til at tage hårdt på ham, tvertimod det vilde være både rimeligt og behageligst for En selv at l ["l" overstreget] anvende Medlidenhed over for ham og "hænge ham i Stilhed". Men ved sin Virksomhed som Skribent og Æreskrænker, hvortil man ikke kan tie i al Evighed,

11

nedkalder han selv Ulykkerne over sit Hoved. Man indleder ikke regelret Kamp med en Giftsnog, men bruger de Midler man har for Hånden for at uskadeliggøre den. Hans Edderspændthed er mig ligegyldig. Værre er det at han i sine "Kritiker" er perfid. Her er et Par Eksempler. I en Anmeldelse af "den Fri" (Året 1907) hvis Hovedafsnit var et Overfald på

12

mig protesterer S.M. mod den Anmasselse, at "den fynske Skole" tilegner sig Maleren Møhl. Det gjaldt den Gang om at kunne [ordet "kunne" overstreget] få Begrebet "den fynske Skole" [ordet "Skole" indsat over linjen] sprængt. Derfor var det god Politik at beskærme Møhl, som ingen andre end S.M.s løgnagtige Pen havde indrulleret blandt Fynboerne. Et godtroende Publikum lader sig let binde den Slags Historier på Ærmet,

ukendt

13

som de er med de faktiske Forhold. Der er i disse Dage ["i disse Dage" indsat over linjen] blevet sendt mig ["mig" indsat over linjen] S.Ms. sidste Arbejde som Skribent. Det hedder betegnende nok "Sandhed." Han lader her ["her" indsat over linjen] Rostrup Boyesen selv udtale, at han er Fynbo. Hvad er Meningen? Har Boyesen betroet Hr. S.M., at han ønsker at klistre sig på os! eller er det Meningen at insinuere, at Fynboerne praler med at have optaget Boyesen

14

i deres Klike? Jeg overlader til Læserne at finde ud af det. Der blev for År tilbage startet flere "Bevægelser" i dansk Kunst, hvis fornemste Egenskaber var at finde Navn importeret fra Udlandet. Der blev stablet et "Taarn" op til Ære for Bevægelsen, Folk blev holdt a jour med den i Bladene: "Maleren N.N. blev i går Symbolist" I Løbet af et Par Måneder var ["var" overstreget]

15

var den død og ikke en Gang Navnet vækker Erindringer. Fynboerne, som intet andet har ønsket end at arbejde i Fred, har man slængt Øgenavnene Bondemalere og den fynske Skole efter. Det var Dragesæd.

Vi havde Munterhed nok til at gribe Navnene i Flugten og gøre dem til Fanemærke.

Er det det som driller?

Den Egenskab hos Slott-Møller, hvor ["hvor" overstreget] som er Grund ["Grund" overstreget og "Skyld indsat over linjen] Skyld i, at jeg anser en

16

Diskution med ham for ugørlig, vil være klart for Enhver, der erindrer hans Bladkampe med Karl Madsen i Året 1907. Den utrolige Anmasselse, hvormed han behandler enhver Modstander en canaille, betager i hvert Fald mig Appetitten. Han er ["er" overstreget og over linjen erstattet med "hører"] hører ligesom afdøde Balsgård til en Art Fænomener i dansk Kunsthistorie, som der synes at være en ["at være en" indsat over linjen] Lov for Gjentagelsen af. Lad ham stå som den han er, et Eksempel der kan tjene andre til Skræk og Advarsel. Fritz Syberg. Pisa 19 Maj 1911

OMTALTE VÆRKER

Pisa 18 Maj 1911

Via San Lorenzo 16.

Kære Joh. V. og Else.
Det er værste Lynd at sende
Dig indlagte, som jo har
medbrevet i Tübingen og Slart.
Jeg har fået tilsendt indlagte
"Sandhed" af Hott-Möller. Jeg
"har nu i fem år håbet på
at ^{han} skulle blive træt af at
forfølge os når vi tar fuld
standig, men det lader sig at
han er ubættelig. Så synes vi
at man er nød til at lade
høre fra sig. Jeg sendes "Sand-
heden" med jer ^{og} ^{minde} ~~at~~ ^{du} ^{kan} se
hvad det er for et Organ den
er optrykt, det er vist kun
et Konstruktionstryk. Jeg har
fået lovedning af at der

al det forbeholdte Stüdder så det
bliver et bredt Bro og får denne
Gang. Min Mening er om I
vil lere det igennem og dersom
I mener det er Uringen værd
sende det ind til Politien.
Ligesom I enten at Ldt. stude er
Alleghuden værd eller at det
I har skrevet stude dner så
skal I intet fortage I er med
mit Produkt. De bedste
Ghibenes fra os alle her.
Trylle er store rigtig rade
hans Bronchitis plager
ham. Vi andre har det
godt. På Gøndag skal vi en
Tur til Lucca med Jaktmann
I har I store Aquareller i Gang
hvoriblandt tre med de Lande
graverpartier på Arnoen.
Tusind Hilsener Eders hængsler
Frits Lyberg.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Jeg kan ikke finde på en Titel til
min Artikel

7 Bladartikler, som fingerer
at være Kunstkritik, har
Et Slott-Møller gentagne
Gange overfaldet undertegnede
og andre Malere af den såkaldte
"fynske Skole". Jeg ønsker
ikke at indlede en Diskussion,
men vil blot bede om Lov til,
som et Slags Selvforsvar, at
udtale min Mening om de
Malere, J. M. har angrebet og

2

om denne Herre selv.

Johannes Larsen, som S. M.
stiller sig betinget nådig imod,
~~en~~ er den ^{milevende} danske Maler, der
står mit Hjerte nærmest,
hans Kunst den jeg bedst
forstår. Jeg holder ikke
af Rangforordning i Kunsten.
Al god Kunst er berettiget. En
for ivrig Høveleren over, hvilken
g Kunstner man rettest tør
kalde den første er svarere et
Tegn på Goldbed end på

3

Kunstglæde. Trængsel af Om-
stændighederne, skal jeg dog
undtagelsesvis ihælvæge mig
ved at udtale, at den danske
Maler jeg giver Førsteprisen i
den Generation, hvortil jeg selv
hører, er Paul Christiansen.

Jeg anser hans Arbejder for
det værdifuldeste, der er fremkom-
met i dansk Kunst siden

Hammershøj og Ring. Et.

Er det tydeligt?

4

Når Taler er om Peter Han-
sen og Karl Schou, vil jeg gribe
Lejligheden til at beklage, at
ikke en Rigmænd eller
entreprenant Kunsthandler
i Tide har grebet Lejligheden til,
for en billig Penge at lave en
instruktiv og verdifuld
Malerisamling. Foruden de
allerede nævnte Malere findes
der andre f. Ex. Hartmann
og Schouboe.

5
Dr. Braunsen har vist sin
Samtid en Velgerning ved at
holde Hammershojs Kunst
samlet. En anden Maaen
har lavet ^{udmærket} en Samling ved Tid
efter anden at købe, mest
Skizzer og Småbilleder, en Sam-
ling der går i den af mig an-
tydede Retning; og ~~flere andre~~
Men Skitseparten af disse Males-
res Arbejder er for længe siden
spredte. Vore offentlige Sam-
lingers Hoveddyd, at købe

6

bagud, vil med Tiden kunne
finde Anvendelse her.

Lad mig dernæst seje for
min egen Jor. Kunsten har
for mig været et Pengespørgs-
mål, om end i negativ For-
stand. Det lyder ikke godt, det
er uideelt og passende for en
"Bondemaler": Først fem
Ar i Malerlære uden Løn og
et Hvers Stotte. Dernæst 10 Ar
Elev af tekniske Skole i Kbhvn.
Akademiet og Zahrtmann.

7

7 de 10 år levede jeg af ingenting.
Saa derefter kommer 14 år,
hvor mine Arbejder bragte mig
i Kunstvenners Günst, så jeg
ved stor Ækonomi og altid
i Gald kunde leve på
Landet. 7 Februar 1910 lavede
jeg en Udstilling af Første-
parten af mine Arbejder. Den
gjorde en uvanet Lykke og ind-
bragte ~~me~~ sin Cyhaasmand
15000 Kr. netto. Siden da

9

Om man vil unde mig
Kunstnernavn er en Sag der
vedkommer andre og ikke
mig. Basta!

Jeg kommer nu til S. M.
selv. Hans Kunst har jeg ikke
mange Ord at spille på. Hans
Arbejder fra de sidste 14-15
År har på en uliggyldig Måde
blottet Skulpturen ved hans
Begynderårer (som der be-
tydes Håb til). Den Udstilling,
han afholdt for nogle År

siden, var en Udlevering. Den
viste hans Lærers gabende
Tomhed. At en Mand går ~~til~~
tilgrunde som Kunstner er
imidlertid ingen Grund til
at tage hårdt på ham, tværtimod,
det vilde være både rimeligt og
behageligt for En selv at ~~+~~
anvende Melidenhed over for ham
og "hænge ham i Stilled".
Men ved sin Vinteromhed som
Skriber og Beskænder, hvortil
man ikke kan tie i al Evighed,

11

J nedkælder ham selv Ulyk-
ken over sit Hoved. Man
indleder ikke regelret Kamp
med en Giftning, men
bruger de Midler man har
for Hånden for at ustrødelig
gøre den. Hans Edderspændt-
hed er mig ligegyldig. Væere er
det at han i sine "Kritiker" er
perfid. Her er et Pas Eksemp-
ler. Fen Anmeldelse af den
Fri" (Året 1907) hvis Hoved-
afsnit var et Overfald på

12
mig, protesterer J. M. mod
den Annættelse, at "den fynske
Skole" tilegges sig Maleren
Möhl. Det gjælder den Gang
om at ~~komme~~^{få} Begrebet, den
fynske ~~skole~~^{skole!} sprængt. Derfor var
det god Politikk at bestemme
Möhl, som ingen andre
end J. M.'s løgnagtige Pen har
de indrulleret blandt Fyn-
boerne. Et godtroende Publikum
lader sig let binde den Slags
Historier på Ornet, ukendt

13
som de er med de fake-
tiske Forhold. Ses ^{i disse Dage} end blevet
sendt ^{naar} J. M. sidste Arbejde
som Skribent. Det hedder
betegnende nok "Sandhed".
Han lader ^{her} Rostrup Boyesen
selv udtale, at han er Fynbo.
Hvad er Meningen? Har Boye-
sen betruet Hr. J. M., at han
ønsker at klistre sig på os!
eller er det Meningen at in-
simmere, at Fynboerne praler
med at have optaget Boyesen

14
i dens Klitce? Jeg overlader
til Læsere at finde ud af det.
Der blev for år tilbage
startet flere "Bevægelser" i
dansk Kunst, hvis fornemste
Egenskaber var et fint Naon
importeret fra Udlandet.
Der blev stillet et "Jaarn"
op til Ore for Bevægelsen, Folk
blev holdt a jour med den i
Bladene: "Maleren N.N.
blev igar Symbolist".....
7 Løbet af et Par Månedes ~~var~~

15
var den død og ikke en Gang
Navnet vækker Erindringer.

Fynboerne, som intet andet har
ønsket end at arbejde i Fred,
har man slængt Egenavne
Bondemalere og den fynske Skole
efter. Det var Dragesæd.

Vi havde Muntershed nok til
at gribe Navnene i Flugten og
gøre dem til Fanemærke.

Er det det som driller?

Den Egenstraf hos Skott-Møller,
~~hvil~~ som er ^{skyld} ~~skyld~~ i, at 18 aarer er

16
Diskussion med ham for usjov-
lig, vil være belagt for Enhver,
der erindrer hans Bladkamp
med Karl Madsen i Året 1907.
Den utrolige Annættelse, hvormed
han behandler enhver Mod-
stander en canaille, betager
ihvert Fald mig Appetitten.
Han ~~er~~^{hører} ligesom afdøde Balsgård
til en Art Fenomener i dansk
Kunsthistorie, som der synes at
at være en
Lov for Gentagehen af. Lad ham
stå som den han er, et Eksempel
der kan tjene andre til Hereds og
advarsel. Fritz Syberg. Pica 19. Maj 1911

al det forbeholdte Stüdder så det
bliver et bredt Bro og får denne
Gang. Min Mening er om I
vil lere det igennem og dersom
I mener det er Uringen værd
sende det ind til Politien.
Ligesom I enten at Ldt. stude er
Alleghuden værd eller at det
I har strevet stude dner så
skal I intet fortage I er med
mit Produkt. De bedste
Ghibenes fra os alle her.
Trylle er store rigtig rade
hans Bronchitis plager
ham. Vi andre har det
godt. På Gøndag skal vi en
Tur til Lucca med Jakobmann
I har I store Aquareller i Gang
hvoriblandt tre med De Lande
graverpartier på Arnoen.
Tusind Hilsener Eders kære hustru
Frits Lyberg.

SANDHEDEN

HELE SANDHEDEN OG INTET ANDET END SANDHEDEN

AF HARALD SLOTT-MØLLER.

OM man for en Dag eller to fik Lov til at lade sig færgе over Styx med Karons Baad til de Steder, hvor de ulykkelige, der for jordisk Lyst eller Lasts Skyld har til huse, vilde man dér træffe den Frie Udstillings Parthavere og Gæster. I en af de uhyggeligste Huler, hvor Væggene skinner som den forgyldte Elendighed, vil de krybe rundt som Fluer i en kæmpestor Palet, stridende for at befri de klissede Vinger for den fede, klæbrige Oliefarve; mødige og møjsomme vil de slæbe sig afsted for at naa ud og bort fra Paletten. Men hvert Flugtforsøg bringer dem kun paa ny til at tumle om i Farverne, bringer dem dybere og dybere ned i Uføret og Elendigheden.

Besværligt, men forgjæves befrier de sig fra den svovlgule, for et Øjeblik efter at rulle sig i den brandrøde, og vel undsluppet den at plumpe med Ben og Vinger om i den galdegrønne. Fra Farveklat til Farveklat tumler de, snart paa Maven, snart kjæpende med Ben og Arme i Luften, mer og mer tilsølede af alle Farver, saa de tilsidst er ens skidne over det hele, som et Svin, der har væltet sig i Møddingen eller som et Billede af Karl Schou.

Her i Kvalernes Boliger er deres Erkjendelse blevet vakt og af den brændes de op indvendig fra. En blussende Skam, en svidende Fortrydelse martrer dem, en Skam og Fortrydelse over deres eget forspildte Liv i Kunsten og over deres Skyld i Nedgangen af den danske Kunsts Ære og Værdi.

Men hvad er det for Toner der høres? — Det lyder som en hæs Pærepranger der synger. — Ak, de Ulykkelige! For at forøge Kvalerne har Satan engageret Lützhöft til at udsynge deres Kunsts Pris, den Herlighed, de selv end ikke længer tror paa. Lig en Grammo-

fon, i hvilken der er indsunget Karl Mad-senske Meninger, sidder han i Skikkelse af en stor Papegøje i et Bur og lobhutler i al Evighed — ak! ak! de Elendige!

Og henvender man sig saa, grebet af Medynk, til en af Staklerne, der just kravler forbi, og spørger: „Hvem var du, da du levede paa Jordens lyse Egne?“ Da svarer Fluen: „Ak! Jeg var jo Johan Rhode.“ »Men hvad har bragt dig her i disse Haabløshedens Boliger, du, der en Gang malede de fine smaa, de næsten ægte Hollændere, de brave demokratiske Landskaber, du med al din Kundskabsfyldte, med alle dine Kunstinteresser, du med din rævedannede Politik, der endogsaa en Gang indbragte dig Æreshvervet som Bestyrelsesmedlem af 18de November — ak *gloria mundi!* sig, hvorfor er du kommen her?“

Og Fluen: „Svimmelhed greb mig, mine beskedne Landskaber var mig ikke nok, som Prometheus, ham Titanen, den anden forud betænksomme, vilde jeg skabe Mennesker, men ak! Jeg stavlede nogle Portraiter af mine Venner paa Benene, men Athene satte dem ingen Sommerfugl paa Hovedet, Vindene indblæste dem intet Liv, vemodige Karikaturer blev de af Zahrtmann, af Pontoppidan, af Willumsen og nu i 1911 igen af Zahrtmann og hans hele Kuld; derhos af Paul Christiansen med den inderlige Violin; men især har jeg lavet Karikaturer af Børn, de smaa uskyldige Væsener har jeg lavet til tørrede gamle Koner“. — Her trillede Fluen om, idet en anden Flue i egen Nød søgte at redde sig ud af Gulvets Farveælte ved at hage sig fast i Johan Rhodes venstre Vinge. Denne var Paul Christiansen, han der malede som et Kellersk Abnormbarn med Vand i Hovedet, han Knud den Stores Skaber,

Sandheden

Vikingerens Fader, Beatrices Forherliger, han der har forudanet Helvede, det hvis Port han har afmalt saa aldeles rædselsfuldt. At han er her, forbauser ingen, hans Karikatur af Larsen Stevns, hans Dito af Dante, hans Mariner med Nyhavns Beværtningskjældertonen, alt, alt maatte skaffe ham Plads her. Ynkverdigt græder han, forgjæves søger han med de stakkels i Farve indsølede Forben at hindre Taarernes Løb, frit strømmer de ned ad Snablen, der driver af Skiddengrøngult og Lergraat. Ak! Ak! sukker Stakkelen, havde i det mindste Galleriet ikke købt Billede paa Billede af mig, nu ødes mit Eftermæle komplet. Aah! Aah! Forgjæves søger vi at trøste ham med at de nok snart fjernes og flyttes til Magasinerne, men i det samme høres et Lützhøftsk Jubelbrøl i Hulen og han synker fortvivlet om i en Bunke Paletskrab.

Midt ude paa Paleten sidder en Flue og snurrer rundt som en forliebt kalkunsk Hane, dens højre Bagben og venstre Næst-Bagben hænger haabløst fast i en Klat halvseig Zinnober, den summer med Vingerne saa det buldrer som en Reklameplakattrykkemaskine. — Den grammofonindspillende Lützhøft gaar fra Concepterne og synger falsk. — „Det er en Uret, det er en Uret!“ summer Fluens. „Jeg har intet her at gjøre, jeg har altid malet pænt og renligt — jeg er Stilist og Poet, jeg er Gudmund Hentze, jeg har intet i denne Paletmødding at gjøre, jeg er ganske uskyldig! Hjælp! Hjælp!“ I det samme lader en lille Djævel en Klat falde ned paa de summende Vinger, man kan atter høre Ørenlyd. — „Snak,“ siger Djævelen, „ingen er kommen her uretfærdigt, om du saa havde malet som en Professor alle dine Dage, hvad du for Resten ikke har, saa fortjener du at komme her, naar du giver dine Billeder af nøgne Piger saa nysgjærighedsvækkende og ukunstneriske Middagsblads-Titler som „Portrait af Fru N,“ og han pirrer til Fluens med en Pensel, saa Stakkelen tumler over i

en vældig Klat Hvidt. „Der kan du ligge og fable om Uskyldighed,“ vrisser Djævelen. —

Men se der ovre, ud fra den Ultramarinblaa kommer en stor Flue besværlig krybende; den trækker efter sig en Hale af Farvemasse af straalende Annilinrødt, af hvinende Eddergrønt, af vammel Maskerdegarderobe-Violet, af harsk Kanariegult, hele Farvespectret, som det sees paa Møddingevand, der ligger og raadner. Og vi til Fluens: „Men hvem er du, der lider her saa svart?“ og med en let bornholmsk Tone, svarer den: „Ak! jeg jammerbetyngede, jeg var jo Kristian Zahrtmann.“

Det var næsten for meget. — Her midt i Rædslernes Hjem, hvor Hjærtet knapt tør banke, føler vi Blodet helt svinde fra vor Kind. — „Du her?“ faar vi med Møje ført frem, „Du, en af den danske Kunst bedste Søner! Karfunklen i dens Krone? Leonora Christinas herlige Maler, Du her?“ — — Og den: „Ak, var jeg kun bleven paa den Bane jeg først betraadte, men Forføngelighed aad mit Ror og saadan kom jeg ud af Kurs.“ Og vi: „Forføngelighed? — Du der gik hele dit Liv uden en Orden, uden en Titel, end ikke titulair Professor blev du nogentid?“ Og Fluens: „Ak! sligt Tant brød jeg mig ikke om, havde jeg ønsket det, kunde jeg vel let have naaet det — nej, Originalitetsjageri var min Synd, Menneskenes Maaben kunde jeg ikke staa for, det at se dem gaa bag over ved at høre mine Meninger, var mig en Fryd, kildrede min Forføngelighed; af Naturen havde jeg egne Meninger om Tingene, men lidt efter lidt lærte mine Bysbørn disse at kjende, og tabte ikke længer Kaffekopperne af Undren, naar de hørte dem, jeg gik saa over til Paradoxet — derfra til Vrøvlet.“ — Og vi: „Men det var da en uskyldig Ting, hvor grusomt at straffes saa haardt for den, det er som havde de snørte Ærmer bragt den milde Dronning Dagmar her ned i Trøstes-

Sandheden

løshedens Bolig.“ — Og Fluen: „Ak, havde jeg holdt mig til det. — Men i min Kunst lod jeg ogsaa denne samme Last slaa Rod. Fra det sære til det paradoxale, fra det paradoxale til Vrøvlet, det var Vejen, al Ærefrygt for Kunsten lod jeg haant om, al Menneskelighed, al Logik, al Sundhed, al Sandhed, al Skjønhed; jeg malede nøgne Sergenter som Kvinder og gav dem Bryster paa, jeg lod Susanna gaa paa Hænderne istedet for paa sine Ben, jeg fremstillede Shakespeares straalende Henrik den 5te, Menneskehedens skønneste Ungdomsideal, som en Nar og lod Publicum ane Dronning Christinas bare Ende, og nu i Aar — hvad har jeg ikke gjort i Aar? „Julemorgen“. En Prospektkortsgengivelse i Trefarvetryk af Rafaels Gud Fader har jeg malet, en hvid Legetøjsko, en Theaterloge med Roccoco, Herrer og Damer og en romersk Amme, en Fajancekakkelovn paa Himlen, et knælende Mandfolk i Fruentimmertøj, en Skaal Citroner — fem Knapper til en Trøje, en Synaal uden Øje, et brunrødt Syleskaft, en gammel Strimmel Taft, en Stump Meloten Plaster, et Brev fra salig Faster, en Daase uden Laag, den nye Psalmebog, — altsammen paa samme Lærred uden den ringeste Mening, Skjønhed eller Logik — kun for at forbause, bestandig foran et Publikum som en Nar, en Harlekin, en Klown. — Jeg har syndet mod den hellige Aand, derfor træffer du mig her.“ Og højt hulkende slæber Fluen sig videre med sin Farvehale, der straalere og skinner som Løgnen. —

Men hvad er dog det! En Flue med 16 Ben? Aa! nej det er jo en hel Klump Fluier, der ruller rundt som en Lavine og indsylder saa en, saa en anden i Farvegrøden. — Alle Coulører har de været i og ligner nu en fæl, uappetitlig Dejg, spækket med Hestepærer og andre Gadeingredienser. Med nogen Overvindelse pirrer vi til Klumpen og faar med Besvær en Enkelt skilt ud. Medens den stryger sig hen over Øjnene med For-

benene spørger vi: „Men hvem er I, Ulykkesbrødre?“ Og med en uforfalsket Nørrebrojargon siger Fluen: „Hva' Fan'en ka' du inte kenne vos, vi er jo Fyenboerne.“ — „Fyenboerne? Du er da ikke Fyenbo.“ — „Jo, Fan'en æde, mig er jeg Fyenbo, je' er jo Peter Rostrup Bøyesen fra Nørrebro og de andre i Klumpen er jo Peter Hansen og Karl Schou og Syber', og det ka' sku' godt være vi er et Par Stykker til — der er nu vorsers rare lille Mæcen, den Vinge, der stikker ud der, det er s'ku Mads Rasmussens. Vi har det redi gemytlig, vi lader, som vi er hjemme og glæder os over hinanden — og skulde vi gave Kejetøjet af Led af den Grund, saa har vi jo Lützhøfts Concert til Opmuntring. — Hør!“ sagde Fluen og lagde Hovedet paa Siden.

Og gjennem Hulen lød nu Socialismarschens Toner fra en Lirekasse medens Lützhøft intonerede „Der gi-ves ej be-de-re Kunst her til Lands“ o. s. v., o. s. v. Vi vilde have haft mere at vide, navnlig hvad de i 1911 havde gjort ved Johannes Larsens friske fine Talent — men Rostrup Bøysen havde fjælet sig — lig en Muldvarp, der er kommen op paa Jorden i Solskinnet, havde han skyndt sig ned i Klumpen og rullede nu videre med Pløre-Lavinen ud mod Palettens venstre Hjørne.

Midt ude i Paletten snurrer, fuldstændig rundtosset som en Dandsemus, en ulykkelig Flue om, den ligger paa Ryggen med alle Ben sprællende i Luften og Vingerne dybt nede i Farven — „Hvem er du“ spørger vi —

Den hører intet — snurrer kun rundt og rundt som en løbsk Caruselhest — Der bliver en Kunstpause i Lützhøftes Jubelteum, og vi gentager Spørgsmaalet. Nu hører den — og svarer — „Ve! Ve! Jeg var Sigurd Svane“. „Men Herre Gud! Du har jo intet gjort, intet malet, betyder jo intet i dansk Kunst“. — „Nej, det er netop det uretfærdige, intet har jeg selv gjort — jeg er som de døde Børn — Ikke egne Synder

Sandheden

soner jeg her, Arvesynden har bragt mig i denne Kvide. For de Synder der er begaaet før mig, maa jeg lide. — De værste franske Impressionisters bestialske Forbrydelser mod Aanden maa jeg Arve sone her. — Kunde jeg for at mine Drømme i Moders Liv formede sig som Martsudstillinger hos Kleis af fransk Impressionisme? — ak! ak! Arvesynd! Arvesynd! Av!“ hyler den; med en voldsom Bevægelse har den revet begge Vingerne af sig og falder besvimet om i Farvesølen. Rædslen griber os og vi styrter ud — ud paa den brede Vej, den der er brolagt med de smukke Forsætter, den brede magelige Farimagsgade, der fører lige fra Helvede op og ud og forbi den Frie Udstilling. — Og her ude paa Gaden er det Foraars, lyst tindrende Foraars med høj, fri, blaa Himmel, man trækker atter Vejret, lettet og lykkelig og søger at glemme og lægge bag sig alle de uhyggelige, unaturlige Rædsler; man søger at samle sig, søger at komme til at tænke paa Naturen, paa Bonden der pløjer den brune Jord og saar Kornet i store solgyldne Buer. — Nu er det igen den fagre Tid, vi ventede saa saare. Glade som Kvæget, der efter Vinteren lukkes ud paa de tidligt grønne Marker, jubler Smaabørnene udenfor Gaardene, og de synger op til Storkereden paa Taget, hvor Storken, der nylig er kommen, lidt ængstlig nysgærrig ser ned paa Børneflokken

Stork, Stork, steje
flyv hjem til dit Eje
din Kone sidder paa Reden sin
o. s. v. o. s. v.

Betænkeligere lyder det, hvis man en Foraarsmorgen tidligt nede i Nyhavn ser en Flok rasende Malere staa og synge op til Charlottenborg Udstillingens Tag, hvor Udstillingskomiteen sidder og trykker sig forskræmt

Den ene skal hænges
Den anden skal stænges
Den tredje skal brændes
Den fjerde skal endevendes

Ja, mæn skal de endevendes de Skæmler! Den Fortræd, de paa deres Vis og efter deres Evne gøre den danske Kunst, er ikke let at veje.

Det er maaske mindre betimeligt i denne Sammenhæng at bringe i Erindring, hvad de aarligt kasserer, thi langt de fleste af disse Handlinger maa dog vist bogføres under deres gode Gærninger. Værre forholder det sig med, hvad de antager, store Mængder af dette tilhører nemlig Privatlivet; og dets Fred burde Komiteen ikke krænke. Dog mellem Komitemedlemmerne vil Ophængningsudvalget blive haardest dømt, thi Ubarmhjertighed er deres Sjælsmærke.

Hvorledes har de til Eksempel ikke hængt Jul. Paulsen —? Skaanselsløst! — En ærlig Ting er det, at en Maler maler et daarligt Billede, men saa hænge det netop som Udstillingens Centrum i det ubarmhjertigste Lys i den rene Gabestok — det er haardhjærtet. — Var Portrættet af Hofjægermesterinde T. blevet hængt lidt diskret, var man maaske slet ikke kommen i Tanker om Schandorphs Historie om Hønsene, der blev saa skrækkelig usikre i Gangen ved at spise for mange af de usalige Bær, man havde lavet Solbærrom paa. Som det nu er hængt, ser man sørgelig tydelig, hvor vaklevaaren Damens Holdning er, hvor smudsigt det er i Farven og meget andet, man helst skulde have overset.

Sligt burde en Komite betænke og ikke udsætte en Kunstner for, og hvis Paulsen ønsker dem hængt og stængt og brændt, er det virkelig — menneskeligt. Der er til Tider over Paulsens Billeder en ungdommelig knyt-nævnet Maade at tage Naturen en canallie paa, som maaske slet ikke vilde falde igennem, om han blev anbragt inde i de unges lille Ovenlys Arena ud mod Nyhavn, og hvem ved, om ikke det kunde smigre Paulsen en Gang igen at blive anbragt mellem disse Haabets Spirer. Hans andre mindre Dameportrætter vilde mulig kunde vinde Paaskønnelse

Sandheden

set ud fra denne Synsvinkel, — som han nu er ophængt, maa man nøjes med at glæde sig over hans Portræt af Prof. Westergaard, der ingenlunde staar tilbage for f. Eks. Wentorfs Billede af Overretssagfører Bentzen.

Saa uheldig har Udstillingskomiteen nu ikke været med hele Udstillingen; det maa saaledes indrømmes, at Ophængerne har været endogsaa særdeles heldige med Anbringelsen af deres egne Arbejder, nydeligt komme saaledes baade Brasens, Wilhjelm og Wandels Billeder til deres Ret. En og anden Skumler vil maaske finde det noget ubeskædet at anbringe egne Billeder paa saa fremtrædende Pladser, men Herre Gud, hænger de selv daarligt, er de jo i Følge Sagens Natur afskaarne fra at klage til nogen, — det er da derfor saa simpelt som Columbus Løsning af Spørgsmaalet om Ægets Balance, at de hænger sig selv paa de bedste Pladser, saa der ingen Grund kan blive til at klage. — Hvor urimelige de Mennesker maa være, der kan finde paa at indvende noget herimod! —

Har Udstillingskomiteen saaledes været heldig med Ophængningen af egne Værker, kan den ikke prale af at have anbragt Hans Nikolaj Hansens synderlig flatterende.

Det er dog forrykt paa en Udstilling at sprede en Kunstners Arbejder — Indtrykket af hans Begavelses Egenart, hans kunstneriske Fysionomi forviskes derved. Det er som vilde et Forlag i samme Bind trykke 10 Sider af en Forfatter, 17 Sider af en anden og saa 5 Sider af en tredje o.s.v. Det kan være vanskeligt nok paa den Dyrehavsbakke, en Kunstudstilling er og altid maa være, at faa sit eget Instruments Tone til at klinge rent mellem Harmoni-Virvaret; — yderligere at vanskeliggøre Kunstnerne, det burde Komiteen dog ikke.

Vilde det være urimeligt at ønske sig af Komiteen, der dog har ganske god Tid til at hænge Udstillingen op, at den i første Linie betragtede det som sin Opgave at give det fyldigste Billede af den enkelte Kunst-

ners Personlighed og skaffe denne den mest mulige Ro til at virke i Fred for forstyrrende Omgivelser. At dette lettest naas ved at holde hver enkelt Kunstners Arbejder, de, der er kommen ud af den samme Verden, den samme Smag, den samme Forestillingskreds *ybrydelig sammen*, skuldesynes elementært. Og i anden Række at skaffe saa vidt muligt baade aandeligt og coloristisk beslægtede Billeder som Naboer; yderlige burde Komiteen, naar en Mand gjør et saa stort Opbud af Kraft som Hans Nikolaj Hansen i Aar har gjort, ikke forviske dette Indtryk ved dels at hænge hans Billeder i hver sit Verdenshjørne, dels paa Bekostning af hans, foretrække ganske betydningsløse Billeder til Udstillingens Hæderspladser —

Kan der tvistes om Værdien af Hans Nikolaj Hansens Billeder, kan der ikke tvistes om Værdiløsheden af til Eksempel Schlichtkrulls.

Hvad der stærkest kan indvendes mod Hans Nikolaj Hansens Billeder, er ikke saa meget, at de ikke er geniale som Rubens eller Titians Behandling af beslægtede Emner. — De Fortrin, disse gigantiske Forbilleder har forud for ham, kunde han vel ikke lære, men hvad han kunde have lært, var: *At fantastiske Emner ikke kan behandles paa naturalistisk Vis*. Mænd, der helt bogstavelig forvandles til Svin med Tryne, Børster, Krøllehale og det hele, taaler ikke at ses i Solens Lys. Drømme maa fremstilles i Drømmelys, Fantasier og Symboler i en Verden, hvor Sol og Friluft ikke er til. Det er saa langt fra et Fortrin, at Hans Nikolaj Hansens Billeder er malt ude, eller fingerer at være malt ude, at det er den tungeste Indvending, der kan rejses mod dem.

Som Hans Nikolaj Hansens Billeder skades af sine Omgivelser, skades *de* af ham. Som Rathsaks Gitanapige fremhæver Spejdernes svage Sider, belyser de næsten ondskabsfuldt hans Tørhed og ængstlige Farveændelse, naturligvis uden at beskygge hans smukke, kraftige og ungdommelige Talent,

Sandheden

det, der sikkert vilde komme ganske anderledes i Blomst, om det kunde gaa op for ham, at *Malerkunsten er en mimisk Kunst, hvis væsentligste og naturligste Udtryksmiddel er og altid har været Gestus.* — En Tyrefægtning saa spag og død som den, Rath-sack viser os, vilde ikke faa Blodet til at rulle rask hos nogen, endsige bringe Spændingen til Eksplosionspunktet.

Men man bør ikke over Ophængningsudvalgets mer eller mindre gode Gjæringer glemme de øvrige Kunstautoriteters velsignelsesrige Virksomhed.

Sjældent kommer man Akademiet paa Skudvidde. Til daglig virker det i det stille, dels, men afgjørende, gennem Skolerne, dels gennem Stipendieuddelingen og dels gennem sine Medalliekonkurrencer.

Akademiet hviler paa en Forudsætning om at disse tre Faktorer; Uddannelse, Stipendier og Konkurrencer virker sammen efter deres indre Logik. — Først en Skoleuddannelse, der sætter Eleven i Stand til at løse de Opgaver Kunsten og Livet stiller ham, dernæst en Stipendieuddeling, der sætter den uddannede Elev i Stand til ved Rejser yderligere at udruste sig til at løse de Opgaver Akademiet forsøgsvis stiller ham, de Opgaver det praktiske Liv endnu ikke tør overdrage den uprøvede unge Kunstner.

Men som Akademiet for Tiden er, er det sig saa denne sin tredelte Opgave bevidst? Akademiets planløse og forvirrede Kurs gjør én det vanskelig at tro det.

Hvad der kan tjene Akademiet til nogen Undskyldning for, at det har ladet sig forvirre, og ikke holdt Kurs, er, at der i Tidens Løb er opstaaet en anden Factor indenfor Kunstens Verden, en Factor som Akademiet kun delvis har Indflydelse paa, nemlig Udstillingen og dens i kunstnerisk Forstand „folkevalgte“ Komité, en demokratisk Kunstautoritet, som har meget mindre Ansvar for Udviklingen end Akademiet. Akademiet kan ikke og vil i mange Tilfælde selvfølgelig ikke

hindre denne Domstol i at modtage Kunstnere, hvis Uddannelse Akademiet er uansvarlig for. Men Akademiet havde ikke behøvet at lade sig paavirke af de paa Udstillingerne fremkomne Moder og den Løshed — ja næsten kunstneriske Løsagtighed, der Aar efter Aar tydeligere spores paa Udstillingerne, skyldes ikke alene de Kunstnere, hvis Uddannelse Akademiet er uansvarlig for, men lige saa meget de, der har hele deres Uddannelse, eller Ikkeuddannelse, fra Akademiet.

Det synes som Akademiet ikke har været sig sit Ansvar som *Skole* bevidst. Selv om man til Tider glædes ved et og andet af Johansens, Paulsens, Irmingers og Luplau-Jansens egne Arbejder, finder man intet i deres Produktion, der udpeger dem til Lærere. — *Det, de evner, kan ikke læres, og det, de burde lære Eleverne, evner de ikke selv.* Men desuagtet har Smagen for det løse, det opløste, drevet Akademiet til at vælge netop dem.

Dette er den ene Side af Akademiets Virksomhed. Med den anden, Stipendieuddelingen, er det neppe bedre fat, — ogsaa paa dette Omraade glider Akademiet skikkeligt og modstandsløst med Strømmen, og udøver en Retfærdighed, der overgaar al Forstand, uden derfor at udmærke sig ved Moral — d. v. s. Formaalsbevidsthed.

Ikke heller Akademiets Guldmedaljeopgaver bærer Præg af Formaalsbevidsthed — Belisar — — — !!

Ikke den frodigste Fantasi vilde kunde tænke sig en dansk Maler nogensinde i det praktiske Liv stillet overfor denne, eller en lignende Opgave, alene dette maa i højeste Grad virke afsvælgende paa de Konkurrerende. Kan et voxent Menneske ikke komme i Illusion om, at det, han beskæftiger sig med, er Alvor, hvorfra skal han saa hente Energi til Arbejdet? Der bygges her i Landet baade Kirker, Forsamlingshuse, Raadhuse, Hospitaler, Banker, Højskoler, Theatre og meget andet, endogsaa et Slot. — Laa det dog ikke nærmere for Akademiet at stille

Sandheden

Opgaver, der kunde tænkes sat i Forbindelse med disse virkelige Forhold. Opgaver, der knyttede sig til Landets Historie, til en Skikkelse, til en Byes' eller Landsdels Historie, eller var en billedlig Fremstilling af et dansk eller fælles nordisk Sagn, eller en Legemlig-gjøreelse af en dansk Digtning?

Da det derhos maa betragtes som givet, at man fyldigst evner, at løse de Opgaver, der ligger indenfor ens Forestillingskreds, var der saa megen mere Grund for Akademiet til at tage dette Hensyn. Yderligere burde det tage Hensyn til den Alder, i hvilken de unge Mennesker er, der efter Akademiets Regler kan konkurrere til disse Medallier.

Maa det endelig ikke være Emner af Landets Historie — men hvorfor maa det forresten ikke være det — burde det i det mindste dreje sig om noget, som de Medalliekonkurrerende kan forventes at have Erfaring om, om Eros eller Afrodite, om Athene eller Apollon, Emner, hvortil de med Udsigt til Udbytte kan grave i deres egen Verden af Erfaring. — Men Belisar!!! — — — Et strategisk Geni, en Feltherre, der har vundet et Rige, til sin Kejser, en datidig Feltmarskal Moltke, som ved Hofintriger falder i Unaade, en Olding, der som Løn, høster Verdens Utak, som maa tømme Uretfærdighedens bedstekeste Bæger. — Hvad skal et ungt Menneske gjøre ud af det? Hvad i sig selv kan han gjøre det paa? Er det ikke at friste ham til den tommeste mest udvendige Maskerade? Og sligt burde Akademiet dog ikke opelske. Havde Glob eller en anden af de Konkurrerende været et ungt Geni, kunde de naturligvis have faaet noget ud af Opgaven; thi for et Geni er det umulige muligt, men Akademiet kan virkelig ikke basere sin Existens paa, at skal Geni opstaa for at bøde paa dets urimelige Dumheder.

Og dog skulde man, Opgavens Planløshed tiltrods, paa Forhaand have forsvoret, at det var muligt at gribe saa forbausende Fejl, som Glob har gjort. Hans Belisar er kun

blevet en Proletar, en Tigger, der altid har været en Tigger — Det er naturligvis trist at være fattig, men det er i og for sig ikke Tragedie, og derfor ingen Løsning af den Opgave, Akademiet har stillet, nemlig at give en billedlig Fremstilling af den Tragedie, det er „at erindre lykkelige Dage i Vanhelds Stund“.

Naar Akademiet saaledes ikke formaar at gjøre Fyldest, skyldes det i første Række ikke dets Læreres Uduelighed, men det, at Akademiet fuldstændig har glemt, hvad et Akademi er og bør være. Akademiet er i Aarenes Løb i det væsentlige kommet til at bestaa af Mænd, hvis fornemste Ungdomsbedrift var at løbe Storm mod Akademiet, og hvis hele Syn endnu er uforandret fjendtligt og uforstaaende overfor Akademiet som Idé. Akademiet er i Øjeblikket som en Konge, der i sit Hjærte er Republikaner. Og en saadan psykologisk Vanskabning kan meget vel komme til at gjøre Skade.

Og Akademiet gjør Skade, — gjør det gennem sine uhensigtsmæssige Lærekræfter, gennem sin forrykte selvmorderiske Tolerance overfor Kunstens Vildskud og endelig gennem sine planløse Konkurrencer.

Som Samfunds Organ er Akademiet Bevareren, Regulatoren, Overblikket, Lederen. Naturligvis maa der, om et Lands Kunst skal leve, eksperimenteres, brydes ned og bygges nyt, men dette er ikke Akademiets Sag, det skær af sig selv uden Akademiets Mellemkomst.

Bevaringen af det naaede, af det værdifulde det er Akademiets Sag, brydes der ned baade udenfor og indenfor bliver der slet ingen Bygning. —

Forhaabentlig er den danske Kunst saa levedygtig, at den endnu kan udholde en Menneskealders Vanrøgt, men ingen nok saa overfladisk lagttager kan, selv paa Charlottenborg, undgaa at lægge Mærke til, de dybe Spor de senere Aars kunstneriske Udskejelser har sat i dens sunde Ansigt.

Sandheden

Naturligvis skyldes det Tilfældigheder at der i Aar er saa særdeles lidt paa Udstillingen at glæde sig over, naturligvis skyldes det Tilfældigheder, at man i Aar saa klart sér, at den levende Tradition i vor Kunst trænges tilbage og overskygges. Naturligvis skyldes det Tilfældigheder, at det i Aar er ganske faa Kunstnere, der staar værdigt som dens udprægede Repræsentanter. Blandt disse er der ingen, om hvem der er mere Grund til at glæde sig end over Ring, hans Billeders Umiddelbarhed, Finhed og Friskhed kvæger som Kildevand i Ørknen. Lærerigt er det i Aar at se Landskabsmaleren i Ring løsrivet fra Figurmaleren; den der ikke i Forvejen var klar over det, maa i Aar kunde se, i hvor høj Grad det er disse hans ægte Landskaber, der med deres troskyldige Ærlighed i Hovedsagen har baaret hans Kunst.

Rings Følelse for Naturen er sikkert en Del nøgtern, hverken i Slægt med Drachmanns eller Chr. Winthers, men dog dansk nok — der er mange Maader at føle paa, ogsaa i Danmark, — og selv om Ring ikke hører til vor Naturs og vor Lands glødende Elskere, hører han til dets mest trofaste. Med fuld Føje kan der tales om en lige Linie gennem dansk Kunst fra Eckersberg til Ring, med adskillig mere Ret kan dette fastholdes end det saa ofte gentagne fornuftsstridige Paradoks om en lige Linie fra Eckersberg til Willumsen, — man kunde med lige saa megen Ret tale om de lige Linier i en Stue, der nys havde været udsat for en anarkistisk Dynamitbombe-Eksplosion.

Selv om Ring i Aar staar forholdsvis ene om at bære den danske Kunsts Traditioner, er Charlottenborg naturligvis i Forhold til den frie Udstillings Fordærvelse, rolig og harmonisk, men alligevel er Dørene for aabne for alle og enhver. —

Den, der besøger en Natkafé, eller et offentligt Danselokale, bliver hverken for-

nærmet eller forarget over dér at træffe Demimonededamer, og beklager sig følgelig ikke til Værten herover.

Den, som derimod i et privat Selskab, eller paa et privat Bal, træffer Tøjter med hæsligt malede Fjæs, med smagløse farveskinnende Dragter og en Opførsel, der trods al Anstændighed, er i sin gode Ret, om han besværer sig over Vært og Værtindes overdrevne Tolerance:

Den frie Udstilling har udviklet sig til at være et Sted, hvor Publikum søger hen, naar det er opsat paa kunstneriske Narrestreger, og det forundrer ingen *der* at befinde sig i, kunstnerisk sét, daarligt Selskab, — men træffer man paa Charlottenborg, hvor Udstillingskomiteen som Vært burde staa inde for Selskabet, enkelte af Kunstens Demimonder i deres uhyggelig „fillelotte“ Antræk, forarges man med Rette over Komiteens overdrevne Tolerance.

Om Komiteen tror at øve en opdragende Indflydelse paa disse Ungdomsforvildelser ved at optage dem i det gode Selskab, begaar den sikkert en beklagelig Fejl, der vil kunne faa skjæbnesvangre Følger. Hvormange Slanger har den ikke allerede nærret ved sin Barm? Niels Hansen — Ernst Goldschmidt — Henrik Lund — Sigurd Svane — o. s. v.; alle er de uvægerlig havnede i den frie Udstilling. Og hvad er der naaet ud over at sænke det kunstneriske Niveau? Mener man at disse Elementer forøger den danske Kunsts Anseelse? Eller tror man, at denne Kalden paa Publikums Nysgjærrighed, øger Publikums Agtelse for eller Kærlighed til Kunsten? Cirkusforestillinger kan maaske ikke undvære Klovner, Charlottenborg burde kunne.

Det kan ikke nægtes, at det er med en Følelse af Nedslaaethed man i Aar forlader Udstillingerne. Er de et Udtryk for den aandelige Tilstand i Danmark? Saa Gud bedre den, — forhaabentlig er de det ikke!